

רעיונות מקוריים לדרשות שבועיות לשלוחים

יצא לאור בתאריך:
כ"ו אלול תשס"ט

פרשה:
האזינו

כותרת:
לא להקשיב ל'מומחים' בעיני עצמם...

פרוייקט בחסות "משרד השלוחים"

הדברים על אחריות הכותב בלבד

פרשת האזינו

לא להקשיב ל'מומחים' בעיני עצמם...

כאשר מתרחשת נפילה רציפה – יום אחר יום – של Wall Street, משמיעים כל המומחים את הערכותיהם ואבחנותיהם בכלי התקשורת ומנבאים ש"סוף העולם הגיע". כל מומחה מתחרה עם המומחה השני מי יהיה יותר דרמטי בהודעתו ובמסר שלו. האחד משווה זאת לנפילה של שנות השבעים, והשני משווה למפולת שאירעה בשנות השלושים, וכן הלאה. הציבור, כמובן, מגיב בהתאם לדברי המומחים ומסתובב בפנים נפולות. ויש כאלו שמביעים את חששם שעוד מעט הם יצטרכו לקבל עזרה מהילדים שלהם שיפרנסו אותם, ועוד כהנה וכהנה תחזיות שחורות.

בואו נראה כיצד מוטל על יהודי להסתכל על דברים כאלה ומה התורה אומרת על כך.

השבוע אנו קוראים את פרשת האזינו. בסוף הפרשה התורה מספרת על פטירתו של משה רבינו, "וידבר ה' אל משה בעצם היום הזה לאמור עלה אל הר העברים . . . ומות בהר . . ." (דברים ל"ב מ"ח).

בא רש"י ומעורר את תשומת ליבנו לביטוי "בעצם היום הזה" ושואל: לשם מה התורה משתמשת בביטוי הזה? הלא תמיד הקב"ה דיבר עם משה ומהי המשמעות כאן של המילים "בעצם היום הזה"?!?

מסביר רש"י שהביטוי "בעצם היום הזה" כבר נאמר בתורה כמה פעמים לפני כן. הפעם הראשונה שאנו מוצאים זאת בתורה היא בתחילת התורה – בפרשת נח. כולנו מכירים את הסיפור עם המבול, ה' אמר לנח שיבנה תיבה כי הוא עומד להביא מבול על הארץ, כשנח סיפר את הדברים לבני דורו הם חשבו שהוא זקוק לפסיכולוג, העולם היה אז בשיא כוחו ואונו, והנה נח מדבר על חורבן! כל המומחים באותה תקופה אמרו שלא יתכן שיהיה מבול, וכפי שרש"י אומר: "שהיו בני דורו אומרים בכך וכך אם אנו מרגישים בו אין אנו מניחין אותו ליכנס לתיבה".

למעשה מה שהם אמרו זה, שלא נתן שיתרחש מבול. "אמר הקב"ה הריני מכניסו בחצי היום וכל מי שיש בידו כח למחות יבוא וימחה". ה' הכניס אותו בחצי היום, ומה שהתרחש בפועל – היה בדיוק להיפך ממה שכל העולם סבר ואמר.

הפעם הבאה שהמילים הללו – "בעצם היום הזה" – מופיעות בתורה הוא בסיפור של אברהם אבינו (בראשית י"ז, כ"ו) כאשר ה' ציוה אותו לעשות ברית מילה. אברהם היה בן תשעים ותשע שנים ובגיל כזה הוא מנסה להתחיל דת חדשה. הוא מסתובב ומדבר שיש כזה מין "אלוקים" שלא רואים אותו בעיניים גשמיות ולא שומעים אותו באוזניים גשמיות ואי אפשר למשש אותו. אברהם צעד נגד כל העולם כולו, שהרי כולם היו עובדי אלילים – זה היה הן באותה תקופה...

ופתאום מגיע זקן אחד, אמנם עשיר ומוצלח אבל הוא היה בסך הכל אדם אחד, ומנסה להתחיל דת חדשה ולהפיץ אמונה בה' אחד. כל העולם צחק ממנו, באותה תקופה לא היה לו אפילו בן כדי להמשיך את הרעיון הזה.

אפילו לאחר-מכן בבר-מצוה של יצחק, מסופר במדרש שעוג הענק המפורסם שהיה האדם הכי חזק בעולם באותה תקופה, השתתף גם הוא במסיבת הבר-מצוה, "אמרו לו לעוג לא כך היית אומר אברהם פרידה עקרה היא ואינו מוליד" – בעצם עוג היה אומר שלאברהם אין שום סיכוי לשנות את העולם, אין לו אפילו ילדים, ואת זה אמר המומחה והחכם הכי גדול באותם ימים, "מושל העולם" The Superpower.

המדרש ממשיך "כיון שראה יצחק, אמר מה זה אינו כלום באצבעי אני הורגו" (דבר"ר ספ"א). ואכן באמת אז היה נראה שאין סיכוי בכלל שזה יצליח, ולכן הקב"ה השתמש בביטוי "בעצם היום הזה", כלומר: זה יקרה באור יום וכל העולם עוד יראה מי צדק (בראשית רבה מ"ט ב').

הפעם השלישית שאנו מוצאים את הביטוי הזה היה ביציאת מצרים. בואו ונחשוב מה היה המצב באותה תקופה. עם ישראל היו עם של עבדים יותר ממאתיים שנה תחת שלטונם של האומה השלטת בעולם. מצרים היתה אז המדינה עם הכלכלה החזקה ביותר והצבא החזק בעולם וכו'. ולפתע מגיע משה עם "החלום" שלו שהוא הולך להוציא את עם ישראל ממצרים! כל ה'מומחים' צחקו ממנו ומדבריו שכן היה זה נגד Conventional wisdom, מה יוציא, מי יוציא... כבר מאות שנים שהמצרים שולטים, וכדברי רש"י: "לא היה עבד יכול לברוח ממצרים שהיתה הארץ מסוגרת" (שמות י"ח, ט). מדובר במדינה סגורה ומסוגרת, אבל הקב"ה הראה ש"צוחק מי שצוחק אחרון" – בואו נראה מה יקרה, ולכן נאמר "בעצם היום הזה", נגד כל התחזיות של

המומחים למיניהם וכל "המבינים" של הפוליטיקה המצרית, באמצע היום ממש קרה הלא יאומן, ועם ישראל יצא ממצרים.

ואותו דבר קרה בפרשתנו. משה רבינו אומר להם שימיו ספורים ושינסו 'לחטוף' כמה שהם יכולים כדי ליהנות ממנו, כי עוד מעט זה נגמר. מה אמרו כל "החכמים" למשמע הדברים? לא יתכן שמשה ימות! אדם כזה "שהוציאנו ממצרים, וקרע לנו את הים, והוריד לנו את השליו והעלה לנו את הבאר ונתן לנו את התורה" – לא יתכן שאדם כזה ימות...

משה רבינו "שבר" את כל חוקי הטבע; אדם שיכול לקרוע את הים ויכול לעלות להר סיני ולא לאכול במשך ארבעים יום וארבעים לילה שלושה פעמים, הרי לא שייך שלטבע יהיה שליטה על אדם כזה, הלא הוא ניצח את הטבע פעם אחרי פעם!

לפיכך נכתב כאן "בעצם היום הזה" – ה' הראה לכל העולם שמה שכולם חושבים לא קובע כלום, ואדרבה, בדרך כלל מה שקורה בפועל הוא ההיפך המוחלט ממה שכולם חושבים שיתרחש.

גם ב'סטאק מארקט' זה כך, בשעה שכולם נכנסים לפאניקה ומוכרים את הסטאק שלהם, דוקא אז העשירים הגדולים קונים סטאק, מדוע? משום שכאשר כולם פוחדים וממהרים למכור – זהו הזמן הכי טוב לקנות. וכך גם כאשר כולם רצים בהתלהבות לקנות סטאק – המצליחנים הגדולים יודעים שזהו הזמן הכי טוב למכור. ההתרחשויות בפועל הן תמיד בניגוד לדעה הפופולרית, ולמה זה כך? כי ה' מנהל את העולם בצורה כזאת שמה שיקרה יהיה תמיד נגד כל "התחזיות".

ידידי היקרים, גם היום כולם סבורים שהכלכלה תיפול והיא לפני קריסה מוחלטת וכו'. אולם יהודי צריך ללמוד מהתורה שפני הדברים יהיו אחרת מהתחזיות ובעזרת ה' כך אכן יהיה.

גם ב11/9 הכל חשבו שזהו סוף העולם והטרוריסטים מחריבים את אמריקה. והנה קרה ההיפך. אני יכול לתת לכם דוגמא אישית: כשבאתי לכאן בשליחות הרבי לפתוח בית חב"ד, כולם צחקו ממני, "הגעת למקום הלא נכון" הם אמרו לי שוב ושוב.... מה שכולם חושבים ומה שיקרה בפועל אלו הם שני דברים נפרדים. בעזרת ה' אנחנו נמשיך לעשות את תפקידנו, כל אחד במקומו הוא, והכל יסתדר על הצד הטוב ביותר. כמה שנקשיב פחות למומחים – כך ייטב לנו.

פרוייקט בחסות "משרד השלוחים"

הדברים על אחריות הכותב בלבד